

§ 20

Asianro 7295/02.05.00.00/2020

Jätetaksa 1.1.2021 alkaen

Päätöshistoria

Savo-Pielisen jätelautakunta 1.10.2020 § 12

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksa

Jätelain 32 §:n mukaisesti kunta vastaa asumisessa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta. Lisäksi kunta vastaa liikehuoneistoissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta, kun jäte kerätään yhdessä em. jätteiden kanssa.

Kunnan on perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille jätehuoltotehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätelain 79 §:n mukaan jätemaksun perusteista määrätään kunnan (kunnan jätehuoltoviranomaisen) hyväksymässä jätetaksassa.

Jätemaksuilla katetaan kunnallisen jäteyhtiön, Jättekukon, järjestämät yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely, viestintä ja palveluneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen. Jätemaksuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen eli Savo-Pielisen jätelautakunnan kustannukset.

Jätetaksan mukaisten maksujen on jätelain 78 §:n mukaan vastattava kunnan tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Taksan valmistelu ja päätöksenteko

Laskelmat eri jätehuoltopalvelujen kustannuksista on tehty kunnallisessa jäteyhtiössä. Laskelmat perustuvat sekä yhtiön itse toteuttamien että sen kilpailuttamien palvelujen kustannuksiin. Taksa on valmisteltu näiden laskelmien pohjalta jätelautakunnan viranhaltijoiden toimesta tehden yhteistyötä jäteyhtiön kanssa.

Jätelautakunta voi jätelain sallimissa puitteissa itsenäisesti määrittellä maksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Lautakunta ei voi kuitenkaan hyväksyä laillisesti taksa, jolla ei katettaisi kunnallisen jäteyhtiön toimintaa jätelain, yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen nojalla. Jäteyhtiö toimii tehdyn osakassopi-

muksen mukaisesti omakustannusperiaatteella eli kaikki kustannukset katetaan jätemaksuilla. Yhtiö ei jaa omistajakunnilleen osinkoa.

Jätelautakunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistön haltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81 §:ssä säädetään. Jättemaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Kuntalaisille ja muille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaan. Tarpeellisten muutosten jälkeen 1.1.2021 voimaan tuleva taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautakuntaan.

Yleistä taksamuutoksista

Savo-Pielisen jäteautakunnan alueella jätetaksan mukaisten maksujen yleinen taso on parina viime vuonna pysynyt ennallaan tai laskenut. Erityisesti maksutasoa alennettiin vuonna 2019, kun hyötyjätteiden tyhjennyshintoja laskettiin voimakkaasti. Nyt jätemaksujen tasoa on kuitenkin nostettava. Jätehuollon vuosikustannuksiin tulee asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöille jätehuollon järjestämistavasta riippuen noin 2-9 %:n korotus.

Taksan korotustarvetta aiheuttavat niin lainsäädännön aiheuttamat toimintaympäristön muutokset kuin palvelujen kustannusten nousukin. Lainsäädännöllä on rajattu kunnan vastuuta jätehuollossa ja samalla kavennettu kuntiin sidosyksikköasemassa toimivan jäteyhtiön mahdollisuuksia toimia markkinoilla. Erityisesti katteellisen yritysmyyntin voimakas supistuminen on pienentänyt Jätekuon tulosta merkittävästi. Samalla kustannusten nousua on aiheuttanut sekä jätteen käsittelyn kallistuminen että viime vuosina tehdyt parannukset palvelutasoon jätelautakunnan määrittelemän palvelutason mukaisesti.

Kaiken kaikkiaan Jätekuon toteuttamien jätehuoltopalvelujen arvioidut kustannukset vuodelle 2021 ovat noin 18 770 000 euroa, kun otetaan huomioon kaikki nykyiset kunnan ensisijaiselle ja toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon kustannukset sekä sidosyksikköpalvelujen kustannukset. Jätetaksan korotuksilla arvioidaan kerättäväksi toteutuvien palvelujen määrästä riippuen 800 000-900 000 euroa eli kyseessä on noin 4-5 %:n tasokorotus.

Jätetaksan rakenne ja hinta-alueet

Jätetaksan rakenne kotitalouksilla pysyy ennallaan. Kotitalouksien jätemaksu koostuu 1) asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtaisesta perusmaksusta ja 2) järjestetyn jätehuollon maksusta. Järjestetyn jätehuollon maksu on maksu jäteastioiden tyhjennyksistä taikka aluekeräyspisteen tai korttelikeräyksen käytöstä. Lisäksi erikseen on määritelty lisäpalvelumaksut ja lajitteluasemien vastaanottomaksut.

Jätehuollossa yhteistyötä tekeviin kuntiin on tarkoituksenmukaista hyväksyä mahdollisimman pitkälti sama taksa. Jos kuitenkin jätehuollon kustannukset poikkeavat paljon eri kuntien välillä, ovat alueittaiset erot taksassa perusteltuja. Jätelautakunnan toiminta-alueella kaikissa kunnissa on käytössä yhtenäiset perusmaksut, aluekeräyspistemaksut ja lajitteluasemien vastaanottomaksut. Sen sijaan jäteastioiden tyhjennyshinnoissa on voimassa kaksi hinta-aluetta: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki

ja 2) muut kunnat. Hinta-alueet perustuvat kilpailutettujen kuljetushintojen eroihin, ja tämä hinnoittelun periaate säilytetään ennallaan.

Perusmaksu

Perusmaksussa on kolme eri maksuluokkaa. Vakituksilla asunnoilla on kaksi eri maksuluokkaa, ja maksun suuruuteen vaikuttaa se, lajitellaanko kiinteistöllä biojätteet. Vapaa-ajan asunnoilla on yksi maksuluokka.

Perusmaksu koostuu perusosasta ja jätelautakuntaosasta. Perusosalla katetaan Jäte-kukon ylläpitämisen, kaikkien kotitalouksien käytössä olevan palveluverkoston ja viestintän kustannuksia. Perusmaksun jätelautakuntaosalla katetaan yhteisen jätehuoltoviranomaisen eli jätelautakunnan toiminta.

Perusmaksulla katettavia Jäte-kukon palveluja ovat vaarallisten jätteiden keräys, lajitteluasemien rakenteet ja ylläpito sekä Rinki-ekopisteverkostoa täydentävät ekopisteet. Näistä erityisesti lajitteluasemien kustannukset ovat vähitellen kasvaneet, kun uusia lajitteluasemia on rakennettu ja entisten rakenteita uudistettu. Samoin lajitteluasemien ylläpitokulut ovat kasvaneet. Lisäksi vaarallisten jätteiden käsittelykustannukset ovat kohonneet.

Perusmaksulla katetaan kokonaisuudessaan myös Jäte-kukon viestintä eli asiakkaita varten eri kanavissa tarjottava yleinen tiedotus ja jäteneuvonta esimerkiksi kouluissa, päiväkodeissa ja eri tilaisuuksissa. Myös nämä kustannukset ovat hieman kohonneet. Aikaisemmin perusmaksulla on katettu lisäksi osa jätehuollon asiakasrekisterin ylläpitotyöstä, mutta tämä osuus siirretään katettavaksi nyt kokonaisuudessaan sekajätteen käsittelymaksulla.

Perusmaksutasoa on korotettu viimeksi vuoden 2015 alussa. Tämän jälkeen vuonna 2017 perusmaksusta poistui kuntaosat ja perusmaksun taso laski useissa kunnissa. Nyt perusmaksuun on tarvetta tehdä noin 7 %:n korotus, jotta Jäte-kukon toteuttaman palveluverkoston kasvaneet kustannukset saadaan katettua. Perusmaksun korotus on vakituksille asunnoille 1,30-2,60 euroa vuodessa ja vapaa-ajan asunnoille 0,80 euroa vuodessa.

Perusmaksua maksavia vakituksia asuntoja on noin 119 000 kpl. Tämä määrä on vähitellen noussut, mutta pienempää perusmaksua maksavien vakituisten asuntojen osuus on kasvanut. Perusmaksua maksavien vapaa-ajan asuntojen määrä on noin 33 000 kpl.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat maksuja kiinteistökohtaisten tai kiinteistöjen yhteisten kimppa-astioiden tyhjennyksistä. Tyhjennyshinnat on määritelty erikseen sekajätteelle ja hyötyjätteille (biojäte, muovi-, kartonki- ja lasipakkaukset sekä metalli).

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Kuljetusosalla katetaan sekajätteen keräyksen ja kuljetuksen (ml. jäteastiapalvelun ja astiapesujen) kustannuksia. Käsittelyosalla katetaan sekajätteen käsittelykustannukset (siirto-kuormaus ja poltto energiahyötykäyttöön) sekä erilliskerätyn biojätteen käsittelykustannukset. Sekajätteen käsittelyosalla katetaan myös kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, toimitilojen ja tietojärjestelmien kustannukset, jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia sekä jätehuollon kehittämistä. Kun kiinteät kustannukset ja osin hyötyjätehuollon kustannuksia katetaan sekajätteen maksuilla, kierrätettävien

hyötyjätteiden tyhjennyshinnat pidetään sekajätehintoja alempina ja taksalla kannustetaan jätelain mukaisesti etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Sekajätteen tyhjennyshinta on pidetty ennallaan vuoden 2017 alusta lähtien. Nyt sekajäteastioiden tyhjennyshintoihin esitetään korotusta. Hinnan korotus on noin 1-4 % jäteastian koosta riippuen. Kuljetuskustannukset eivät ole muuttuneet, mutta sekajätteen käsittelyosalla katettavat kustannukset ovat nousseet. Sekajätteen käsittely eli energiahyötykäyttö Riikinvoimalla on kallistunut, sillä sähkön ja metallien myynnistä ei saada enää aikaisemman tasoista hyvitystä. Näin ollen yhä suurempi osa käsittelykustannuksista on katettava suoraan jätemaksuilla. Myös sekajätehinnalla katettavat biojätehuollon kustannukset ovat nousseet: biojätteen käsittelyn ja biopussijakelun hinta on kohonnut samalla, kun kerätyn biojätteen määrä on kasvanut. Näiden lisäksi sekajätteen käsittelyosalla katettavat yleiset kustannukset ovat kasvaneet. Erityisesti jäteyhtiön asiakaspalvelun tason nosto on vaikuttanut näihin kustannuksiin. Sekajätteen käsittelyosalla on siirtynyt katettavaksi myös kaikki jätehuollon asiakasrekisterin ylläpitokustannukset, joita katettiin aiemmin osin perusmaksulla.

Biojätteen tyhjennyshintoja laskettiin vuoden 2019 taksaan ja se säilytetään edelleen tuolla tasolla. Biojätteen tyhjennysmaksuja kompensoidaan voimassa olevan taksan tapaan jatkossakin sekajätteen tyhjennyshinnalla siten, että biojätteen käsittelyn kustannukset (käsittely biokaasulaitoksella sekä biopussijakelu) katetaan sekajätteen maksuilla. Biojäteastian tyhjennyshinta kattaa näin ollen ainoastaan biojätteen keräyksen ja kuljetuksen kustannukset (ml. jäteastiapalvelun ja astiapesut). Tällä tavalla kannustetaan biojätteen erilliskeräykseen.

Biojätteen lisäksi pakkausjätteille eli kartonki-, muovi- ja lasipakkauksille sekä metallille on laskettu yhtenäiset tyhjennyshinnat. Hyötyjätteiden tyhjennysmaksuilla saadaan katettua keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Pakkausjätteiden käsittelystä ei tule kustannuksia, koska ne luovutetaan pakkausten tuottajille ilman maksua.

Kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyshintoja laskettiin vuoden 2019 taksaan ja ne säilytetään nyt ennallaan. Sen sijaan lasipakkausten ja metallin erilliskeräyksen hinnoittelua esitetään muutettavaksi siten, että niille asetetaan samat tyhjennyshinnat kuin kartonki- ja muovipakkauksille. Aikaisemmin näiden jätelajien keräys on ollut täysin veloituseton eli tyhjennykset on katettu kokonaisuudessaan sekajättemaksuilla.

Alun perin lasipakkausten ja metallin veloitukseton keräys otettiin käyttöön, koska näille jätelajeille ei ollut jätehuoltomääräyksissä erilliskeräysvelvoitteita, ja niiden keräysmäärät ja kustannukset olivat kokonaisuudessaan hyvin pieniä. Sittemmin jätehuoltomääräyksiin on otettu näille jätelajeillekin keräysvelvoitteet, ja tuleva jätelain uudistus on edelleen tiukentamassa ja yhtenäistämässä pakkausjätteiden keräyksen laajuutta. Samalla on odotettavissa, että tuottajat tulevat kustantamaan osin pakkausjätteiden erilliskeräystä, jolloin on osoitettava, että tuottajilta saatava kompensatio siirretään taksassa suoraan pakkausjätteiden tyhjennyshintoihin.

Jätelain tulevan uudistuksen ja keräyksessä tosiasiallisesti tapahtuneiden muutosten vuoksi on tässä vaiheessa katsottu perustelluksi yhtenäistää kaikkien pakkausjätteiden hinnoittelu taksassa. Taksan kannustavuus kuitenkin säilytetään siten, että pakkausjätteiden tyhjennysmaksuilla katetaan ainoastaan suorat keräyksen ja kuljetuksen kustannukset, ei siis jäteyhtiön palkkakustannuksia tai yleisiä kustannuksia. Näin

pakkausjätteiden tyhjennyshinnat saadaan pidettyä sekajäteastian tyhjennyshintaa edullisempina.

Aluekeräyspistemaksut

Aluekeräyspistemaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen käyttömaksu, joka oikeuttaa Jätekukon ylläpitämien sekajätteen aluekeräyspisteiden käyttöön. Pisteiden käyttäjiksi liittyvät ne yhden tai kahden asunnon talot ja vapaa-ajan kiinteistöt, joilla ei ole käytössä omaa jäteastiaa tai kimppa-astiaa. Maksuissa on kolme luokkaa: vakituisen asunnon maksu, ympärivuotisesti käytettävän vapaa-ajan asunnon maksu ja vain kesäaikana (1.5.–30.9.) käytettävän vapaa-ajan asunnon maksu.

Aluekeräyspisteen käyttöön oikeuttava maksu on jokaisessa osakaskunnassa samansuuruinen. Aluekeräyspistemaksulla katetaan keräyspisteiden rakentaminen ja ylläpito (esim. siivous- ja kunnossapitokustannukset) sekä jäteastiatyhjennykset eli sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset.

Aluekeräyspistemaksua on tarvetta korottaa. Korotustarvetta aiheuttaa kohonneet sekajätteen käsittelykustannukset, pisteiden kuormituksen kasvu sekä ylläpidon kohonneet kustannukset. Pisteiden käyttö on lisääntynyt erityisesti kesäaikaan, minkä vuoksi pisteiden kapasiteetteja ja tyhjennysmääriä on kasvatettu. Aluekeräyspistemaksua maksavien asiakkaiden määrä ei ole kuitenkaan kasvanut samassa suhteessa. Aluekeräyspisteillä ongelmana on myös roskaantuminen, mikä aiheuttaa siivoamiskustannuksia. Kustannusten nousun vuoksi maksuja korotetaan 7-9 %. Eniten korotetaan kesäajan käyttömaksua, koska pisteiden kuormitus kohdistuu aiempaa enemmän kesäajalle.

Korttelikeräyksen käyttömaksut

Korttelikeräys on asuntoaluekohtainen, keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä. Korttelikeräyksessä asuinalueelle järjestetään korttelikohtaiset tai usean korttelin yhteiset jätteenkeräyspisteet, joissa kerätään sekä sekajätettä että kierrätettäviä hyötyjätteitä. Kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt käyttävät korttelikeräyksen alueilla Jätekukon järjestämiä keräyspisteitä, eikä alueilla ole käytössä kiinteistökohtaisia jäteastioita.

Korttelikeräys on toteutettu Siilinjärven Taivallahteen rakenteilla olevalle asuinalueelle ja se on tarkoitus toteuttaa myös Kuopion Savilahden alueelle. Korttelikeräys voidaan ottaa käyttöön myös muilla uusilla asuinalueilla, kun se otetaan huomioon alueen suunnittelussa ja toteuttamisesta sovitaan kunnallisen jäteyhtiön kanssa.

Pientalovaltaisilla alueilla korttelikeräyspisteen käytölle on aluekeräyspistemaksujen kanssa yhtenäiset käyttömaksut, joilla katetaan kaikki korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon sekä jätteiden keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset. Tätä maksua korotetaan samalla kuin aluekeräyspistemaksua.

Kerros- ja rivitalovaltaisilla alueilla asuntokohtainen kiinteä vuosimaksu voisi ylittää kustannukset, koska yhden jätteenkäyttäjänä on näillä alueilla huomattavasti useampia asuinhuoneistoja kuin pientalovaltaisilla alueilla. Tämän vuoksi näillä alueilla maksu määräytyy niin, että vain korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon kustannukset katetaan kiinteällä maksulla, kun taas tyhjennysmaksut jaetaan kiin-

teistöjen kesken toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Korttelikeräyksen kiinteää maksua ei koroteta, mutta jäteastioiden tyhjennysmaksujen osittaiset korotukset tuovat kustannuksiin pientä nousua.

Korttelikeräys on edelleen uusi, vasta käyttöönottoaiheessa oleva järjestelmä, joten maksuperusteiden toimivuutta tullaan vielä seuraamaan, kun asukkaat alkavat käyttää järjestelmää. Tarpeen mukaan taksaa muutetaan kokemusten pohjalta. Tarkoitus joka tapauksessa on, että korttelikeräyksen kustannukset saadaan katettua järjestelmää käyttävien asiakkaiden jätemaksuilla.

Lisäpalvelujen maksut

Asiakkaiden tilaamille jätehuollon lisäpalveluilla on määritelty taksassa erilliset maksut. Lisäpalvelumaksuja määräytyy asiakkaille myös tilanteissa, joissa jäteastian tyhjennyksestä aiheutuu kunnalliselle jäteyhtiölle normaalia poikkeavia kustannuksia esimerkiksi keräyspaikan olosuhteiden vuoksi.

Lisäpalveluihin sisältynyt reitti-poikkeamamaksu ja noutomaksu on yhdistetty selvyyden vuoksi yhdeksi poikkeamamaksuksi, mutta maksun määräytymisen perusteet ja taso säilyvät ennallaan. Jätekukon tuntiveloituksen käyttöalaa on tarkennettu aikaisemmasta, jotta sitä voidaan soveltaa laajemmin sellaisiin kohteisiin, joissa jätteenkeräyspaikkaan pääsy edellyttää jätteenkuljettajalta tavallisesta poikkeavia, aikaa vieviä järjestelyjä.

Lisäpalvelujen hintoja on tarkistettu kustannusperusteisesti ja muutama hinnoista nousee. Kompostoreiden ja niiden toimituksen hintaa nostetaan, koska Jätekukon kilpailuttamat kompostoreiden hankintahinnat ovat nousseet. Lisäksi nostetaan jätelavapalvelun (Lavakukon) hintaa koskien siivous- ja remonttijätteen lavaa. Tämä hinnan korotus johtuu jätteen käsittelyhinnan nousemisesta.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut

Pienkuormamaksuilla katetaan lajitteluasemilla vastaanotettujen jätteiden käsittelyn kustannukset. Lajitteluasemien rakenteet, ylläpito ja jätteiden siirtokuljetukset katetaan sen sijaan perusmaksulla, jotta lajitteluasemien vastaanottomaksut saadaan pidettyä kohtuullisella tasolla. Kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvat asiakkaat voivat tuoda pienkuormien lisäksi Kuopion jätekeskukselle tai Outokummun lajitteluasemalle raskaita kuormia, joihin sovelletaan TSV-taksassa määriteltyjä painoperusteisia maksuja.

Lajitteluasemalla otetaan entiseen tapaan veloitusetta vastaan kotitalouksilta metallijäte sekä sähkö- ja elektroniikkaromu. Veloitusetta otetaan vastaan myös pienkuormat puujätettä sekä betoni- ja tiilijätettä. Pienkuormamaksu otetaan loppusijoitettavasta ja energiahyödynnettävästä jätteestä, joka on tyypillisesti erilaista rakennus-, remontointi- ja purkujätettä, huonekaluja ja muuta sellaista jätettä, joka edellyttää koneellista lajittelua. Tällaisen jätteen käsittelykustannukset ovat nousseet. Samalla metallijätteestä saadut tulot ovat pienentyneet.

Nykyisillä pienkuormamaksuilla ei saada katettua vastaanotettavien jätteiden käsittelykustannuksia kasvaneet menot ja supistuneet tulot huomioon ottaen. Tämän vuoksi maksutasoa on nostettava. Samalla kuitenkin muutetaan kokonaisuudessaan lajitteluasemien hinnoittelulogiikkaa. Aikaisemmin lajitteluasemilla on ollut kaksi eri

03.12.2020

hintaluokkaa eri kokoisille kuormille. Nyt esitetään siirtymistä tarkempaan kuorman koon mukaiseen hinnoitteluun. Näin tulee käyttöön yksi aikaisempaa matalampi maksuluokka eli pienimpien jäte-erien hinta laskee. Suurimpien kuormien hinnat sen sijaan nousevat huomattavasti.

Hinnoitteluperiaatteen muutoksella pyritään siihen, että maksut vastaisivat paremmin vastaanotetusta jätteestä aiheutuvia kustannuksia. Muutoksella pyritään myös siihen, että jätteet lajiteltaisiin ennen lajitteluasemille tuontia entistä tarkemmin. Mitä vähemmän kuormassa on energiahyödynnettävää tai loppusijoitettavaa jätettä, sitä pienempi on jatkossa maksu.

Lajitteluasemilla on edelleen eritasoiset maksut kotitalouksille ja muille asiakkaille. Kotitalouksien maksut ovat muita matalammat, koska kotitaloudet maksavat perusmaksussa lajitteluasemien ylläpitokustannuksia. Niille, jotka eivät maksa perusmaksua, vastaanottomaksut ovat korkeammat, jotta voidaan ottaa huomioon myös lajitteluaseman kiinteitä kustannuksia.

Taksaan on sisällytetty uutena maksu kotitalouksien tietosuojapaperin vastaanotolle, sillä tämän jätelajin vastaanotto on järjestetty isoimmilla lajitteluasemilla. Maksulla katetaan tietosuojapaperin kuljetus ja jatkokäsittely. Lisäksi on otettu vastaanottohinnat kotitalouksien ajoneuvojen renkaiden vastaanotolle. Maksu vastaanotosta veloitetaan, kun asiakas ei palauta renkaita tuottajien järjestämiin vastaanottoaikkoihin. Maksulla katetaan kustannukset renkaiden toimittamisesta tuottajien järjestämään käsittelyyn.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutoksen ympäristövaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan neutraaleiksi, koska taksamuutokset ovat kohtalaisen vähäisiä.

Asiakkaiden jätehuollon kokonaiskustannukset nousevat jonkin verran taksamuutosten vuoksi. Kustannuksiin vaikuttaa paljon se, millaiset kiinteistön jätehuoltopalvelut ovat. Vakituksilla asunnoilla vuosikustannukset ovat tyypillisimmin noin 100-200 euroa. Korotus kustannuksiin on alueesta ja jätehuollon järjestämistavasta riippuen noin 2-9 %.

Omakotitalossa, jossa biojätteet erilliskerätään tai kompostoidaan, ja tyhjennyksessä on 240 litran jäteastia neljän viikon välein, on korotus kustannuksissa 3,25 euroa vuodessa. Jos biojätettä ei lajitella ja sekajäteastia tyhjenetään kahden viikon välein, on kustannusten korotus 6,50 euroa vuodessa. Taloyhtiöissä, joissa on tyhjennyksessä sekajäteastiat ja jätehuoltomääräysten mukaiset hyötyjäteastiat, kustannusten korotus on tyypillisesti samaa luokkaa eli noin 3-7 euroa vuodessa asuntoa kohti. Syväkeräyskohteissa kustannusten muutos on tätä suurempi.

Kun jätehuoltokustannusten muutosta tarkastellaan pidemmällä aikavälillä vuodesta 2017 lähtien, on muutos erilainen. Osassa kiinteistöjä jätemaksutaso on tällä aikavälillä laskenut, koska hyötyjätteiden ja erityisesti syväkeräyssäiliöiden tyhjennyshintoja on aikaisemmin laskettu.

Taksa ei koske yritysten jätehuoltoa, joten alueella toimivien yritysten osalta yritysvaikutukset ovat neutraalit.

Esitys

Jätelautakunta asettaa jätetaksaluonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen taksaluonnoksesta.

Jätetaksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 8.10.–29.10.2020. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä viikolla 41.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätetaksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.

Liitteet

- 1 7295/2020 Luonnos jätetaksaksi 1.1.2021 alkaen
- 2 7295/2020 Jättemaksujen vertailu v. 2020-2021
- 3 7295/2020 Hintaesimerkit kotitalouksien jätehuollon vuosikustannuksista v. 2017-2021
- 4 7295/2020 Jättemaksujen kehitys v. 2015-2021
- 5 7295/2020 Jätehuoltopalvelujen arvioidut kustannukset v. 2021

Valmistelija

Saija Pöntinen, puh. +358 44 718 5066

Hanna Kisonen, puh. +358 44 718 5667

etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

**Palvelupäällikkö Saija Pöntinen
Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut**

Yleistä

Savo-Pielisen jätelautakunta käsitteli jätetaksaluonnoksen kokouksessaan 1.10.2020 § 12. Nyt käsiteltävänä on ehdotus 1.1.2021 voimaan tulevaksi jätetaksaksi. Jätetaksa koskee kunnan ensisijaiselle järjestämisvastuulle kuuluvaa jätehuoltoa.

Jättemaksuihin on tulossa korotusta lainsäädännön aiheuttamien toimintaympäristön muutosten ja kustannusten nousun vuoksi. Korotusta on tulossa perusmaksuihin ja sekajätehuollon maksuihin. Biojätteen, kartonkipakkausten ja muovipakkausten tyhjennys hinta on tarkoitus pitää ennallaan. Lasipakkauksille ja metallille esitetään tyhjennysmaksun käyttöönottoa. Lisäksi lajitteluasemilla vastaanotettavien jätteiden hinnoittelua muutetaan.

Taksamuutosten myötä kotitalouden jätehuollon kustannukset ovat nousemassa tyypillisissä tapauksissa muutaman euron vuodessa.

Kuuleminen jätetaksasta

Jätelautakunta asetti kokouksessa käsittelemänsä jätetaksaluonnoksen nähtäville ajalle 8.10.–29.10.2020. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus. Alueen kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta pyydettiin asiasta lausunnot.

Taksaluonnoksesta annettiin kahdeksan lausuntoa. Lausunnon antoivat seuraavat tahot:

- Juuan kunnanhallitus
- Juuan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristötarkastaja)
- Lieksan kaupunki, kaupunginhallitus (kaupunginjohtaja)
- Outokummun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (kaupunkirakennelautakunnan rakennus- ja ympäristöjaosto)
- Pieksämäen kaupunki, tekninen lautakunta
- Tervon kunta, kunnanhallitus
- Vesannon kunta, kunnanhallitus
- Vesannon ja Tervon kuntien ympäristönsuojeluviranomainen (Keiteleen, Tervon ja Vesannon ympäristölautakunta)

Taksaluonnoksesta annettiin kolme mielipidettä. Mielipiteen esittivät seuraavat tahot:

- Isännöintipalvelu Isarvo
- Kiinteistöliitto Itä-Suomi, Niiralan Kulma Oy, Kiinteistö-KYS Oy, Vapaarahoitteen-KYS Oy ja Kuopion Opiskelija-asunnot Oy (yhteinen mielipide)
- Yksityishenkilö, Kuopio

Lausunnot ja mielipiteet on koottu liitteenä oleviin yhteenvedoihin, minkä lisäksi ne ovat nähtävänä alkuperäisinä kappaleina jätelautakunnan toimistossa ja jätelautakunnan kokouksessa. Yhteenvedoissa on esitetty myös jätehuollon viranomaispalvelujen vastineet siltä osin kuin vastineen antaminen on katsottu perustelluksi.

Keskeisimmät lausunnoissa esitetyt asiat ja niiden huomioon ottaminen

Suurimmassa osassa kuntien lausuntoja on todettu, että jätetaksalla on jätteiden lajitteluun kannustava vaikutus. Tätä taksan ohjaavuutta on pidetty lausunnoissa tärkeänä. Taksan on myös katsottu olevan linjassa jätehuoltomääräysten ja jätepoliittisen ohjelman kanssa. Lisäksi lausunnoissa on tuotu esille, että taksat ovat kohtuullisella tasolla ja maksujen korotukset ovat maltillisia sekä perusteltuja.

Outokummun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa on esitetty, että taksan ohjaavuus olisi syytä huomioida myös siten, että korotuksia painotettaisiin muille kuin asianmukaisesti jätehuollon järjestäneille tahoille. Maksuissa on jo tämä huomioitu eli esimerkiksi jätteenkeräyspaikalle jätetyn irtojätteen maksu on

korkeampi kuin sen todelliset kustannukset. Samoin lisämaksuilla ohjataan toimivaan jätehuoltoon.

Juuan kunnan lausunnossa on painotettu sitä, ettei jätehuollon palvelutasoon tulisi tehdä heikennyksiä ja toivottu osin parannusta palvelutasoon. Toisaalta Lieksan kaupungin lausunnossa on katsottu, että jätteen keräystä ja käsittelyä tulisi jatkossa kehittää niin, ettei jatkuvaa jätemaksujen korotusta tarvita.

Jätetaksan kehitys on ollut Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella viime vuosina varsin hyvä ja jätemaksujen tasoa on voitu jopa laskea niin onnistuneiden jätteenkultustusten kilpailutusten kuin tehtyjen jätteenkäsittelyratkaisujen ansiosta. Jäteyhtiön tehtävänä on järjestää jatkossakin palvelut mahdollisimman kustannustehokkaasti. Toimintaympäristön muutosten ja kustannusten kasvun aiheuttamat maksujen korotukset ovat kuitenkin nyt välttämättömiä.

Keskeisimmät mielipiteissä esitetyt asiat ja niiden huomioon ottaminen

Hyötyjätteiden tyhjennyshinnat

Annetuissa mielipiteissä kiinnitettiin huomiota erityisesti lasipakkausten ja metallin tyhjennyshinnan käyttöönottoon. Kiinteistöliitto Itä-Suomi, Niiralan Kulma Oy, Kiinteistö-KYS Oy, Vapaarahoitteinen-KYS Oy ja Kuopion Opiskelija-asunnot Oy toivat esille yhteisessä mielipiteessään, että veloituskeräys kannustaisi parhaiten erilliskeräykseen, minkä vuoksi se tulisi säilyttää. Mielipiteessä esitettiin lisäksi, että muidenkin materiaalina kierrätettävien hyötyjätteiden tyhjennyshintoja tulisi kehittää tähän suuntaan, siis jopa täysin veloituksettomiksi. Myös kuopiolaisen yksityishenkilön esittämässä mielipiteessä tuotiin esille, että lasipakkausten ja metallin keräyksen tulisi olla veloituksetonta, jotta niiden keräys ei vähenisi.

Mielipiteiden pohjalta on arvioitu vielä uudelleen, onko lasipakkausille ja metallille perusteltua ottaa käyttöön luonnoksessa esitetty tyhjennyshinta (vaihtoehto 1) vai olisiko lasipakkausten ja metallin erilliskeräys perusteltua säilyttää edelleen veloituksettomana, jolloin keräyksen kustannukset palautettaisiin sekajätehintaan (vaihtoehto 2). Arvioinnissa on otettu huomioon sekä jätelain mukaiset periaatteet että muutosten käytännön vaikutukset. Molemmista vaihtoehdoista on laadittu taksaasiakirjat ja laskelma kustannusesimerkeistä. Lisäksi on arvioitu, olisiko taksa perusteltua kehittää vielä enemmän siihen suuntaan, että kaikkien hyötyjätteiden erilliskeräys olisi veloituksetonta.

Jätelain 78 §:n mukaisesti jätemaksun on mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Jätetaksan ohjaavuus onkin tarkoitettu edelleen säilyttää. Perusmaksussa oleva kannustin biojätteiden lajitteluun on sama molemmissa vaihtoehdoissa, samoin biojätteen erilliskeräyksen kompensointi sekajätteen maksuilla. Pakkausjätteissä kannustimet olisivat eri vaihtoehdoissa hieman erilaiset. Vaihtoehdossa 1 kannustin tulisi sen kautta, että kaikkien pakkausjätteiden tyhjennyshinnat ovat sekajätteen tyhjennyksiä edullisemmat. Vaihtoehdossa 2 kannustin olisi sama muovipakkauksilla ja kartongilla, mutta voimakkaampi lasipakkauksilla ja metallilla, joiden tyhjennys olisi täysin veloituksetonta. Näin ollen vaihtoehto 2 ohjaisi voimakkaammin näiden jätelajien erilliskeräykseen.

Jätelain 20 §:n mukaisen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti jätteen tuottaja tai haltija vastaa jätehuollon kustannuksista. Lisäksi jätelain 78 §:n mukaan jätemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa. Näiden periaatteiden näkökulmasta vaihtoehto 1 on perustellumpi. Vaihtoehdossa 1 kiinteistön jätemaksuun vaikuttaa kaikkien jätelajien kohdalla syntyvän jätteen määrä. Lisäksi kiinteistön jätemaksuun vaikuttaa tässä vaihtoehdossa se, miten kattavat jätehuoltopalvelut sillä on käytössä omalla kiinteistöllään. Vaihtoehdossa 2 tämä ei toteudu lasipakkausia ja metallia koskien.

Käytännössä hyötyjätteiden erilliskeräyskustannusten kompensointi tarkoittaa sitä, että hyötyjätteiden keräyksen kuluja katetaan sekajätteen tyhjennysmaksuilla. Vaihtoehdossa 1 sekajättemaksuihin kohdistuu hyötyjätteiden keräyksen epäsuorat kulut sekä noin puolet biojätehuollon suorista kustannuksista. Vaihtoehdossa 2 sekajättemaksuilla katettavaksi jäisivät näiden kulujen lisäksi kaikki lasipakkausten ja metallin keräyksen suorat kustannukset. Tämä tarkoittaisi sitä, että sekajätteen tyhjennyshintoja tulisi korottaa aikaisemmin esitettyä enemmän. Vaihtoehdossa 1 sekajätteen 140-660 litran jäteastioiden tyhjennyshintojen korotus on noin 2-4 %. Vaihtoehdossa 2 korotus on noin 3-7 %. Samoin aluekeräyspisteiden käyttömaksuja tulisi korottaa aikaisemmin esitettyä enemmän.

Vaihtoehdon 2 mukainen lasipakkausten ja metallin veloituseton tyhjennys otettiin alun perin käyttöön, kun näiden jätelajien keräykselle ei ollut vielä veloitteita. Tuoloin myös keräysmäärät olivat vaatimattomat. Kun erilliskeräysveloitteita on jätehuoltomääräyksillä laajennettu, keräyksen kokonaiskustannukset ovat noin nelinkertaistuneet, sillä keräysveloitteilla on keräyskohteiden määrään merkittävästi suurempi vaikutus kuin taksan kannustimilla. Erilliskeräysveloitteet tulevat jatkossakin laajenemaan, jolloin keräyksen kokonaiskustannukset kasvavat edelleen. Samalla kerättävän sekajätteen määrä on pienenevässä, jolloin kunnallisen jäteyhtiön yleiset kustannukset kohdistuvat yhä pienenevään sekajättemäärään.

Vaihtoehdon 1 mukainen lasipakkausten ja metallin tyhjennysmaksun käyttöönotto vaikuttaa taloyhtiöiden jätehuoltokustannuksiin, mutta tämän hinnoittelun merkitys on pienempi kuin muiden hyötyjätteiden hinnoittelun. Tämä johtuu siitä, että lasi- ja metallipakkausten astiat tyhjenetään tyypillisesti huomattavasti muita jätelajeja harvemmin. Esimerkkilaskelmien mukaan vaihtoehdossa 1 niillä taloyhtiöillä, joilla on lasipakkausten ja metallin erilliskeräys, jätehuoltokustannukset nousevat 5-9 %. Vaihtoehdossa 2 näiden taloyhtiöiden kustannukset nousevat 4-5 %.

Lasipakkausten ja metallin keräyskulujen kompensoinnin sijaan taloyhtiöille on huomattavasti enemmän taloudellista merkitystä biojätteen tyhjennysmaksun kompensoinnilla, koska biojäteastiat tyhjenetään usein. Jos biojätteen keräystä ei subventoitaisi sekajätteen tyhjennysmaksuilla, biojäteastian tyhjennyshinta olisi kaksinkertainen nykyiseen maksuun verrattuna. Jos tämä suorien kustannusten kompensointi nyt poistettaisiin, nousisivat taloyhtiöiden kustannukset esimerkkilaskelmien mukaan ensi vuodelle 12-21 %. Sen sijaan omakotitalojen kokonaiskustannukset lasisivat pari prosenttia perusmaksun korotuksesta huolimatta.

Jos kaikkien hyötyjätteiden tyhjennys olisi veloitusetonta, olisi kannustin niiden kiinteistökohtaiseen erilliskeräykseen voimakkainta. Tämä tarkoittaisi kuitenkin sekajätteen hinnan voimakasta nousua, koska kaikki jätehuollon kustannukset olisi kuitenkin katettava jätemaksuilla. Jotta jätteet päätyisivät aina asianmukaiseen paikkaan, on tärkeää säilyttää kaikkien jätehuoltopalvelujen hinta kohtuullisella tasolla.

Tästä näkökulmasta on perustelluinta, että pakkausjätteiden suorat keräyskustannukset saadaan katettua niistä saatavilla maksuilla. Taksan ohjaavuuden näkökulmasta on toisaalta perusteltua, että hyötyjätteiden keräyksen epäsuorat kustannukset ja jätehuoltopalvelujen yleiset kustannukset katetaan sekajättemaksuilla. Jos kaikki jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset katettaisiin tasaisesti eri jätelajien tyhjennyshinnoilla, olisivat hyötyjätteiden tyhjennyshinnat nykyistä korkeammat.

Kun jätetaksassa yhdistetään maksujen ohjaavuus, aiheuttamisperiaate, palvelutason vaikutus jätemaksuihin sekä tavoite pitää kaikki maksut kohtuullisina, on katsottu, että taksaluonnoksen mukainen vaihtoehto 1 on tässä vaiheessa perustelluin. Tässä vaihtoehdossa kaikille hyötyjätteille on yksi yhtenäinen tyhjennyshinta. Vaikka lasipakkauksilla ja metallille otetaan käyttöön tyhjennyshinnat, ovat hyötyjätteiden erilliskeräyksestä huolehtineiden kiinteistöjen jätehuoltokustannukset tehtyjen esimerkkilaskelmien mukaan vuonna 2021 pienemmät kuin vuonna 2017. Hyötyjätteiden tyhjennyshintojen muutokset ovatkin vaikuttaneet pitkällä aikavälillä kiinteistöjen jätemaksuihin siten, että maksut ovat pienentyneet niillä kiinteistöillä, joilla hyötyjätteitä erilliskerätään, ja kasvaneet niillä kiinteistöillä, joilla on keräyksessä vain sekajäte.

Sekajätteen tyhjennyshinta

Kiinteistöliitto Itä-Suomi, Niiralan Kulma Oy, Kiinteistö-KYS Oy, Vapaarahoitteinen-KYS Oy ja Kuopion Opiskelija-asunnot Oy katsoivat yhteisessä mielipiteessään, että sekajätteen hinnan korotus kohdistuu erityisesti taloyhtiöihin, koska niillä on käytössä suuret jäteastiat. Maksun korotukset perustuvat kuhunkin jäteastiaan mahtuvaan jätemäärään. Suurimmat sekajäteastiat ovat kuitenkin suhteessa edullisempia tyhjentää kuin pienemmät jäteastiat, sillä kuljetushinta on sama kaikenkokoisilla jäteastioilla. Taloyhtiöille kuuluu lisäksi veloittamattomana lisäpalveluna taajamissa jäteastioiden säännölliset pesut.

Yksityishenkilön antamassa mielipiteessä esitettiin, ettei kuljetushinnan tulisi olla sama kaikenkokoisilla jäteastioilla, vaan kuljetushinnan osuus tulisi suhteuttaa jäteastian kokoon. Kaiken kokoisten jäteastioiden kuormaus jäteautoon aiheuttaa kuitenkin keräyspaikalla saman verran työtä. Jäteastioiden tyhjennyshinnan kuljetusosa perustuu kilpailutettuun hintaan, joten kuljetushinnan määräytymisen periaatetta ei ole perusteltua muuttaa. Jos isoimpien jäteastioiden tyhjennyshinnan kuljetusosuutta korotettaisiin, nousisivat erityisesti taloyhtiöiden ja kimppojen jätemaksut, ja näillä maksuilla alettaisiin kompensoida omakotitalojen pienten jäteastioiden tyhjennyskustannuksia. Tämä ei ole perusteltua.

Syväkeräyssäiliöiden tyhjennyshinnat

Yhden isännöitsijän antamassa mielipiteessä pyydettiin kiinnittämään huomiota siihen, että syväkeräyssäiliöiden käyttö jätteiden keräykseen on kalliimpaa kuin jäteastioiden käyttö. Jätelautakunta tarkastelikin syväkeräyksen hinnoittelua vuoden 2020 taksaa varten. Tällöin syväkeräyksen tyhjennyshintoja pystyttiin alentamaan huomattavasti niiden yleistymisen ja Jätekuukolla tehtyjen kuljetusten kilpailutusten ansiosta.

03.12.2020

Syväkeräyssäiliöiden tyhjennyshinnat perustuvat kilpailutettuihin tyhjennyshintoihin. Kuljetushinnan osuus on korkeampi kuin jäteastioilla, sillä syväkeräyssäiliöiden tyhjentäminen on huomattavasti työläämpää kuin jäteastioiden kuormaaminen jäteauton. Tämän vuoksi perusteita syväkeräyssäiliöiden tyhjennyshintojen alentamiselle ei nyt ole.

Perusmaksut

Kiinteistöliitto Itä-Suomi, Niiralan Kulma Oy, Kiinteistö-KYS Oy, Vapaarahoitteinen-KYS Oy ja Kuopion Opiskelija-asunnot Oy ottivat mielipiteessään kantaa jäteastioiden tyhjennyshintojen lisäksi perusmaksuun. Mielipiteessä vedottiin siihen, että taloyhtiöt maksavat suurimman osan perusmaksukertymästä, vaikka ne eivät luultavasti ole perusmaksulla katettavien palvelujen suurin käyttäjäryhmä. Tämän vuoksi mielipiteen antajat esittivät, että jos hyötyjätteiden keräyksestä aletaan perimään enenevässä määrin maksuja, tulisi perusmaksussa ottaa huomioon se, että esimerkiksi ekopisteet ovat lähes yksinomaan omakotitaloja varten.

Jätelautakunnan toimialueella on rivi- ja kerrostalohuoneistoja noin 75 000 kappaletta. Niiden perusmaksujen kertymä on tällä hetkellä noin 1 200 000 euroa (alv 0 %). Omakotitaloja on noin 44 000 ja vapaa-ajan asuntoja 33 000. Niiden perusmaksukertymä on noin 1 400 000 euroa (alv 0 %). Noin puolet omakotitaloista maksaa suurempaa perusmaksua, koska niillä ei ole biojätteen erilliskeräystä tai kompostointia. Sen sijaan taloyhtiöt, joissa on lähes poikkeuksetta biojätteen erilliskeräys, maksavat pienempää perusmaksua riippumatta siitä, lajitellaanko jätteet kaikissa asuinhuoneistoissa.

Suurin osa perusmaksulla katettavista palveluista ovat sekä kaikkien taloyhtiöiden, omakotitalojen että vapaa-ajan asuntojen käytössä. Tarkkaa tietoa eri ryhmien käyttäjämääristä ei kaikissa palveluissa ole, mutta tyypillisesti joitakin palveluja käyttävät enemmän omakotitalot (esim. lajitteluasemat), toisia taas taloyhtiöiden asukkaat (esim. vaarallisten jätteiden kiertävä keräys ja taajamien pop up -lajitteluasemat). RINKI-ekopisteitä täydentävät ekopisteet ovat lähinnä omakotitalojen ja vapaa-ajan asuntojen käytössä, mutta jonkin verran niitä käyttävät myös pienimmät taloyhtiöt. Kun pakkausjätteiden kiinteistökohtainen erilliskeräys edelleen laajenee, jätelautakunta tulee vielä tarkastelemaan perusmaksun rakennetta mielipiteen mukaisesti siten, että sen kohdistumisessa otettaisiin paremmin huomioon palvelujen käyttäjät.

Yhteenveto tehdystä taksan arvioinnista ja sen tulevasta kehittämisestä

Lausunnoissa ja mielipiteissä tuotiin esille tärkeitä taksaa koskevia näkökohtia. Osin taksamuutoksia pidettiin perusteltuina ja kannatettavina, osin taksan periaatteisiin toivottiin muutoksia. Tämän vuoksi taksamuutoksia ja niiden tarkoituksenmukaisuutta arvioitiin vielä uudelleen. Tässä arvioinnissa otettiin huomioon nykyiset jätelain periaatteet ja ennakoitu jätelain uudistus. Arvioinnin myötä on päädytty esittämään taksaluonnoksen mukaisen vaihtoehdon 1 hyväksymistä. Vaihtoehdon 1 mukaiseen taksaehdotukseen ei ole siis tehty merkittäviä asiamuutoksia aiemmin käsiteltyyn taksaluonnokseen nähden. Jäteyhtiön tarpeesta taksaan on tehty joitakin vähäisiä tarkennuksia, jotka on merkitty ehdotukseen erikseen.

Jätelautakunta tulee vielä kehittämään tulevina vuosina jätetaksa ja sen rakennetta. Taksan ohjaavuus säilytetään, sillä se on jätelaissa lähtökohtana ja sitä pidetään tärkeänä. Jatkossa arvioidaan toimintaympäristön edelleen muuttuessa kattavasti si-

tä, mitä kannustimia taksassa on perusteltua käyttää, miten maksuja subventoidaan ja miten tasapuolisesti jätemaksut jakautuvat eri asiakasryhmille.

Lähivuosina hyötyjätteiden erilliskeräys ja keräyksen kustannukset tulevat jätelain uudistuksen myötä väistämättä kasvamaan, koska kierrätysaste on saatava nousemaan. Vaikka jätelain uudistus on vielä kesken, kehityssuunta on EU-sääntelyn pohjalta selvä. Biojätteen erilliskeräyksen laajeneminen tulee nostamaan biojätteen keräyksen ja käsittelyn kustannuksia merkittävästi. Tällöin tulee vielä arvioitavaksi, mikä osuus tästä kustannusten noususta katetaan biojäteastian tyhjennysmaksuilla ja mikä sekajätemaksuilla. Myös pakkausjätteiden keräyksen kokonaiskustannukset ovat nousemassa. Tiedossa kuitenkin on, että pakkausjätteiden jätehuoltoon tulee muutoksia, jotta kansallisessa lainsäädännössä voidaan toteuttaa EU-sääntelyn mukaiset velvoitteet tuottajien kustannusvastuusta. Tämä taas toisaalta pienentää ainakin jonkin verran kuntien jätemaksuilla katettavia kustannuksia.

Uudistuvan jätelainsäädännön mukanaan tuomien toimintaympäristömuutosten lisäksi taksassa on otettava huomioon alueen kuntien ja kuntalaisten jätehuoltoa koskevat odotukset ja toiveet. Asukkailla on toiveita yhä kattavammille jätehuollon palveluille. Toisaalta toivotaan, etteivät maksut merkittävästi nouse. Nämä vaatimukset ja toiveet on yhteensovitettava siten, että palvelut ovat riittävät ja jätemaksujen taso saadaan pidettyä kohtuullisena.

Vaikutusten arviointi

Jätetaksamuutosten vaikutukset on arvioitu luonnosvaiheessa, minkä lisäksi edellä on arvioitu eri vaihtoehtojen vaikutuksia.

Esitys

Jätelautakunta hyväksyy jätetaksan vaihtoehdon 1 mukaisesti jätelain 79 §:n nojalla. Jätetaksa tulee voimaan 1.1.2021. Jätetaksa astuu voimaan kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Jätetaksa on voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Taksa kumoaa voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymän edellisen jätetaksan.

Jätetaksa annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 79 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä se nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla 7.12.2020–13.1.2021. Lisäksi tieto lähetetään muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivullaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla taksa on saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen.

Liitteet

- 1 7295/2020 Ehdotus jätetaksaksi 1.1.2021 alkaen, vaihtoehto 1
- 2 7295/2020 Ehdotus jätetaksaksi 1.1.2021 alkaen, vaihtoehto 2
- 3 7295/2020 Yhteenveto jätetaksaluonnoksista annetuista lausunnoista vastineineen
- 4 7295/2020 Yhteenveto jätetaksaluonnoksesta annetuista mielipiteistä vastineineen
- 5 7295/2020 Jäteastioiden tyhjennyshintojen vertailu v. 2020-2021 eri vaihtoehtoilla
- 6 7295/2020 Hintaesimerkit jätehuollon vuosikustannuksista eri vaihtoehtoilla

03.12.2020

20 §

Valmistelija

Saija Pöntinen

Hanna Kisonen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

puh. +358 44 718 5667

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

